

SKATTEMINISTERIET

J.nr. 2009-231-0022

Dato: 18. maj 2009

Til

Folketinget - Skatteudvalget

L 207 - Forslag til Lov om ændring af lov om afgift af elektricitet og forskellige andre love (Forhøjelse af energiafgifterne, afgift på erhvervenes energiforbrug, afgiftsmæssig ligestilling af central og decentral kraftvarme, afgift på smøreolie mv. og forhøjelse af affaldsafgiften).

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 14 af 11. maj 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Klaus Hækkerup (S).

Kristian Jensen

/ Lene Skov Henningsen

Spørgsmål:

Hvorledes defineres (fremkommer) det samfundsøkonomiske tab på ca. 330 mio. kr., der nævnes i bemærkningerne til lovforslaget side 50?

Svar:

Den samfundsøkonomiske virkning ved ændring af en skat opgøres som virkningerne på borgerens velfærd, når staten tilbagefører nettoprovenuet fra skatteændringen til borgerne ved en overførsel, der ikke ændrer relative priser. Virkningen kan også opgøres ved at se på, hvor meget borgerne er villige til at betale for at undgå skatten fratrukket skattens nettoprovenu. Hertil lægges eller fratrækkes eventuelle eksterne omkostninger eller gevinster.

Grundlaget for en skat på 1 kr. pr. stk. er fx 1.000 stk., og det nuværende provenu er dermed 1.000 kr.

Forhøjes skatten fra 1 kr. til 1,1 kr. pr. stk., vil borgerne ved uændret adfærd blive belastet med 100 kr., og staten vil vinde 100 kr. Det går lige op samfundsøkonomisk, men også for borgerne, hvis staten giver borgerne de 100 kr. tilbage igen.

Forhøjelsen af skatten vil imidlertid i praksis føre til, at borgerne i videre udstrækning end før vil forsøge at undgå forbruget af den skattepligtige vare eller undgå skatten.

Hvis afgiftsforhøjelsen fører til, at borgerne reducerer forbruget fra 1.000 stk. til 950 stk., vil nettogevinsten for staten alene være 45 kr.

For borgerne må det imidlertid gælde, at gevinsten ved at reducere forbruget med 50 stk. alene er mellem 0 og 10 øre pr. stk. eller i gennemsnit 5 øre pr. stk. Borgeren er således netto blevet belastet af skatteforhøjelsen med 97,5 kr. Dermed taber borgeren netto 52,5 kr. ved skatteændringen, hvis borgeren blot får statens nettoprovenu tilbage som et beløb. Der kan dog være andre, der har fordele af, at forbruget af varen falder. Skades andre fx med 80 øre pr. stk., borgeren bruger, vinder andre 40 kr. Netto har samfundet således tabt 12,5 kr.

Det gælder for de fleste skatter, at der isoleret set opstår et samfundsøkonomisk tab ved forhøjelser, jf. at skatterne oftest forvrider adfærden i en for borgeren uønsket retning.

Derfor gælder det også, at der isoleret opstår en samfundsøkonomisk gevinst, når skatter nedsættes. Afgørende for, om en skatteomlægning samlet set giver en gevinst eller tab, er, at de skatter, der nedsættes, forvrider mere end de skatter, der sættes op. Ved at opgøre forvridningsomkostningerne ved de enkelte skatter, har man mulighed for at se, om de samlede forvridninger ved skatterne kan begrænses. I skattepolitikken ser man dog ikke kun på effektiviteten, dvs. hvor meget skatterne forvrider, men også på fordelingsvirkningerne.

Spørgsmålet vedrører afgiftsforhøjelsen på brændsler med 15 pct. Afgiftsforhøjelsen på brændsler har betydning for staten i form af et merprovenu, sparede omkostninger (jf. svar på spørgsmål 13) mv. Som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget betyder det, at staten samlet set får en merindtægt på ca. 695 mio. kr.

For de danske borgere vil der være tale om, at de skal betale mere for deres brændsler, dvs. de får større omkostninger. Dertil kommer bl.a., at afgiften betyder, at borgerne får en anden sammensætning af deres forbrug, end de ville have, hvis der ikke var en afgift. Man taler om, at afgiften forvrider forbruget. Dette er ligeledes en omkostning for borgerne.

I tilfældet med afgiftsforhøjelsen på brændsler skønnes den samlede effekt for borgerne til ca. 1.025 mio. kr. eller tæt på provenuet før ændret adfærd.

Afgiften bliver på 57,3 kr. pr. GJ. Der vil være borgere, hvor det er ligegyldigt at spare 1 GJ eller lade være. Det vil sige, at borgeren på marginalen får samme nytte af at bruge fx 157,3 kr., som 1 GJ eksempelvis koster, heraf 100 kr. uden afgift, eller 157,5 kr. på køb af andre varer, som ikke er belagt med afgift. Staten taber imidlertid 57,3 kr., hvis borgeren vælger at spare denne marginale GJ. Hvis borgeren bruger besparelsen på energiudgiften til at holde mere fri, vil staten tabe yderligere.

Ved forhøjelsen af afgifterne på brændsel til rumvarme vil det lidt populært sagt gælde, at staten netto vinder 695 mio. kr., mens borgerne belastes med 1.025 mio. kr. Da borgerne taber mere, end staten vinder, bliver der samlet set tale om et samfundsøkonomisk tab på 330 mio. kr. Det er dog under forudsætning af, at provenuet anvendes til at nedsætte en ikke-forvridende skat. Hvis provenuet anvendes til at sænke mere forvridende skatter, vil den samlede effekt kunne være en samfundsøkonomisk gevinst.